

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 576/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, IČO 36 861 723, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 75/2021 z 23. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2022 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) namietaným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 70 835,68 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou súdneho konania v postavení žalobkyne v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 19 C 112/2016 a na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Co 208/2019 proti žalovanej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to k pozemku vedenému na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „nehuteľnosť“).

3. Žalovaná predala nehnuteľnosť žalobkyni kúpnu zmluvou [REDAKOVANÉ]

4. Na základe kúpnej zmluvy ■■■■■ uzatvorenej medzi spoločnosťou MH Invest, s. r. o., Trnavská cesta 100, Bratislava, IČO 36 724 530 (ďalej len „MH Invest, s. r. o.“), ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcim, zverejnenej v Centrálnom registri zmlúv bola ako vlastníka nehnuteľnosti zapísaná do katastra nehnuteľností spoločnosť MH Invest, s. r. o.

5. Na základe kúpnej zmluvy ■■■■■ medzi MH Invest, s. r. o., ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest II, s. r. o., Trnavská cesta 100, Bratislava, IČO 50 021 150 (ďalej len „MH Invest II, s. r. o.“), ako kupujúcim zverejnenej v Centrálnom registri zmlúv bola ako vlastníka nehnuteľnosti zapísaná do katastra nehnuteľností spoločnosť MH Invest II, s. r. o.

6. Právoplatnosťou rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky (ďalej len „okresný úrad“) č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 z 18. augusta 2016 (ďalej len „rozhodnutie“) došlo k vyvlastneniu nehnuteľnosti. Náhrada za vyvlastnenie mala byť v zmysle rozhodnutia uložená do úschovy na okresnom súde. Rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odboru štátnej stavebnej správy č. 24929/2016/B624-SV/64203/To z 10. októbra 2016.

7. Rozhodnutie o vyvlastnení je napadnuté správnu žalobou, o ktorej koná krajský súd pod sp. zn. 11 S 259/2016.

8. V dôsledku týchto skutkových okolností podala sťažovateľka návrh na zmenu žaloby, kde žiadala, aby okresný súd rozhodol tak, že bola vlastníkom nehnuteľnosti ku dňu vyvlastnenia. Okresný súd uznesením z 3. decembra 2018 pripustil návrh na zmenu žaloby. Následne okresný súd rozhodol o zamietnutí žaloby z dôvodu, že nastala dodatočná nemožnosť plnenia v dôsledku vzniku predkupného práva štátu 8. júla 2015 (kúpna zmluva bola uzatvorená 8. júla 2015).

9. Krajský súd rozsudkom č. k. 7 Co 208/2019-182 z 3. decembra 2020 potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu. Stotožnil sa so záverom prvoinštančného súdu, že určenie vlastníckeho práva bráni dodatočná nemožnosť plnenia z dôvodu vzniku predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií“).

10. Krajský súd poukázal v bode 15 na rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžrk 3/2018, sp. zn. 6 Sžrk 4/2018, sp. zn. 3 Sžrk 5/2017 a sp. zn. 10 Sžrk 8/2017 v obdobných veciach, pričom sťažovateľka poukazuje na to, že všetky tieto rozhodnutia boli napadnuté dovolaniami.

11. Predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu boli vydané v správnych konaniach, kde sa preskúmavali rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora. Tieto protesty boli založené na tom, že vznikom predkupného práva štátu nastáva absolútna neplatnosť právneho úkonu, a preto správny orgán musí na jeho vznik prihliadať. Protesty nebrali do úvahy časové súvislosti, a to predovšetkým skutočnosť, že v posudzovaných prípadoch predkupné právo vzniklo neskôr, ako boli kúpne zmluvy uzavreté. Arbitrárnym je i záver, že nastala dodatočná nemožnosť plnenia, keďže tento záver nemá zákonný podklad. Namiesto toho, aby sa súd zaoberal argumentáciou sťažovateľky, obšírne sa venuje len tým dôvodom, ktoré by tento jeho záver podporili. Nezohľadňuje také dôvody, ktoré by tieto jeho závery vyvracali.

12. Proti rozsudku krajského soudu bylo ze strany stěžovatelky podané dovolání spolu s návrhem na odklad právoplatnosti rozsudku. O návrhu na odklad právoplatnosti nejvyšší soud nerozhodol. Napadnutým rozsudkem nejvyšší soud dovolání stěžovatelky zamítl.

II.

Argumentácia stěžovatelky

13. Podstatou argumentácie stěžovatelky je to, že podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu nesprávneho výkladu dodatočnej nemožnosti plnenia a zákonného predkupného práva štátu podľa zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií.

14. Stěžovateľka nesúhlasí s tým, že zmluvná voľnosť účastníkov zmluvného vzťahu je v danom prípade obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu.

15. Stěžovateľka napáda argumentáciu, podľa ktorej neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií, a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo *ex lege* až po uzavretí kúpnej zmluvy.

16. Podľa stěžovatelky predkupné právo štátu zostáva zachované aj voči nadobúdateľovi. V posudzovanom prípade teda nemohlo dôjsť ani k dodatočnej nemožnosti plnenia dohodnutého v zmluve následkom predkupného práva.

17. Právny záver, že porušenie (vecného) predkupného práva štátu podľa zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií nespôsobuje dodatočnú nemožnosť plnenia, vyplýva z úpravy (vecného) predkupného práva v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) aj vzhľadom na dočasnosť trvania tohto predkupného práva podľa § 3 ods. 7 zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií.

18. Čo sa týka otázky stotožnenia vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov, kde stěžovateľka namietala odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, najvyšší súd uviedol, že nejde o právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Čo sa týka predkupného práva štátu a dodatočnej nemožnosti plnenia ako ďalšej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie vo veci, najvyšší súd dospel k záveru, že stěžovateľka neopodstatnene vyčíta, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Najvyšší súd poukázal na svoje rozhodnutia sp. zn. 6 Sžrk 3/2018, sp. zn. 6 Sžrk 4/2018, sp. zn. 3 Sžrk 5/2017, sp. zn. 10 Sžrk 8/2017. Tieto rozhodnutia boli vydané v konaniach o preskúmanie zákonnosti správnych orgánov a podľa stěžovatelky obsahujú arbitrárne závery. Ani jedno z citovaných rozhodnutí nebolo vydané v konaní o určenie vlastníckeho práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva. Napadnuté rozhodnutie sťažovateľka považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu, že konajúce súdy sa vysporiadali ústavne nesúladným spôsobom s otázkou dodatočnej nemožnosti plnenia z dôvodu existencie predkupného práva štátu podľa zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií.

21. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

22. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

23. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchyľil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo/75/2021 z 23. júna 2022 s ústavou, listinou a dohovorom.

24. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka v rámci dovolania uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

25. Sťažovateľka opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP založila na tvrdení, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s jej argumentáciou, že výsledok konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 11 S 259/2016 o správnej žalobe, ktorou napadla rozhodnutie o vyvlastnení, môže mať vplyv i na konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 7 Co 208/2019, keďže môže dôjsť k zrušeniu rozhodnutia o vyvlastnení.

26. K tejto námietke najvyšší súd uviedol, že sťažovateľka tvrdila, že sa súdy nižších inštancií nedostatočne vysporiadali s jej poukazom na prebiehajúce súdne konanie o správnej žalobe, ktorou napadla rozhodnutie o vyvlastnení (krajský súd pod sp. zn. 11 S 259/2016), ktorého výsledok môže mať vplyv i na toto konanie, pretože môže dôjsť k zrušeniu rozhodnutia o vyvlastnení. Podľa názoru sťažovateľky súdy nižších inštancií sa obmedzili len na konštatovanie, že prebiehajúce správne konania nemajú vplyv na rozhodnutie v tejto veci. Dovolací súd v tejto súvislosti poukázal

na skutočnosť, že vzápätí sťažovateľka uviedla, že sa s týmto záverom nestotožňuje, keďže v prípade vyhovenia žalobe o preskúmanie zákonnosti vyvlastnenia by došlo k jeho zrušeniu a v takomto prípade by bolo možné určiť, že ona je vlastníčkou pozemku. Sťažovateľka teda súdom nižších inštancií nevyčíta nedostatok riadneho odôvodnenia, ale prejavuje svoj nesúhlas s ich závermi v snahe prezumovať, že zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení by (automaticky) znamenalo určenie jej vlastníckeho práva. Nesúhlas sťažovateľky so záverom súdu (ani jej polemika s možnosťou súdu prerušiť konanie) nemožno zamieňať s nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutia. Navyše sťažovateľka opomína, že zamietnutie jej žaloby sa odvíja od zákonného predkupného práva štátu, ktoré vzniklo pred ňou napadnutým rozhodnutím o vyvlastnení. Ďalšie konkrétne nedostatky sťažovateľka odôvodneniam rozsudkov súdov nižších inštancií nevytkla. Rovnako nešpecifikovala, v čom by mala spočívať arbitrárnosť, resp. nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (bod 9 odôvodnenia).

27. Najvyšší súd vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP uzavrel, že k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie nedostatočným odôvodnením rozsudkov súdov nižších inštancií, resp. ich arbitrárnosťou alebo nepreskúmateľnosťou nedošlo (bod 9 odôvodnenia).

28. Ústavný súd konštantne judikuje, že § 420 písm. f) CSP upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. IV. ÚS 314/2020).

29. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

30. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia v časti, v ktorej sťažovateľka uplatňovala dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľkou nastolené otázky. Ústavný súd

za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. To je pre ústavný súd rozhodujúce a tomu zodpovedá aj záver najvyššieho súdu, ktorý námietky sťažovateľky o existencii vady podľa § 420 písm. f) CSP vyhodnotil ako nedôvodné.

31. Sťažovateľka opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP založila na tvrdení, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a za právnu otázku označila otázku stotožnenia vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov zmluvy odvolacím súdom. Sťažovateľka zastáva názor, že skutočnosť, že nedošlo k povoleniu vkladu, znamená, že nenastali vecnoprávne účinky (vlastnícke právo nebolo zapísané do katastra), čo nebráni súdu skúmať, či nastali záväzkovoprávne účinky zmluvy.

32. K tejto námietke najvyšší súd uviedol, že z obsahu spisu dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie v ods. 27 svojho rozsudku uviedol: „*Až vkladom do katastra nehnuteľností sa nadobúda vlastníctvo a zmluva sa stáva účinnou.*“ Odvolací súd sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu stotožnil. Podľa sťažovateľky odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že vzhľadom na vznik predkupného práva štátu pred vznikom vlastníckeho práva sťažovateľky vkladom do katastra nehnuteľností (predkupné právo štátu bolo následne uplatnené) sťažovateľka nikdy nebola a nemohla byť zapísaná ako vlastníčka pozemkov a rovnako nemôže byť ich vlastníčkou ku dňu vyvlastnenia. Dovolací súd z obsahu spisu a odôvodnení rozsudkov súdov nižších inštancií zistil, že dôvodom zamietnutia žaloby bola dodatočná nemožnosť plnenia záväzku predávajúcej (v tomto spore žalovanej) z kúpnej zmluvy z 8. júla 2015 vyvolaná vznikom (a realizovaním) predkupného práva štátu, na ktorú bol povinný *ex offi*o prihliadať orgán rozhodujúci o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe tejto kúpnej zmluvy (bod 14 odôvodnenia).

33. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľkou nastolenú právnu otázku (stotožnenia vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov zmluvy, pozn.) odvolací súd ako rozhodujúcu pre jeho rozhodnutie neriešil a sťažovateľka potom v dovolaní nevymedzila právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, že v zmysle uvedeného dovolací súd nemal dôvod skúmať, či sa odvolací súd pri riešení sťažovateľkou nastolenej právnej otázky odklonil od svojej ustálenej rozhodovacej praxe (bod 14 odôvodnenia).

34. Sťažovateľka opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP založila na tvrdení, že dovolacím súdom nebola dosiaľ riešená právna otázka, za ktorú označila posúdenie následkov spojených s prípadným porušením predkupného práva, a to dodatočnej nemožnosti plnenia v dôsledku vzniku predkupného práva štátu. Podľa sťažovateľky zákon o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií neupravuje následky spojené s prípadným porušením predkupného práva, preto sa subsidiárne majú použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Predkupné právo zostáva zachované aj voči nadobúdateľovi, preto podľa názoru sťažovateľky nemohlo dôjsť ani k dodatočnej nemožnosti plnenia dohodnutého v zmluve následkom vzniku predkupného práva štátu.

35. K tejto námietke najvyšší súd uviedol, že z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobu zamietol po zistení, že sťažovateľka sa vlastníčkou pozemku CKN parc. č. 2854 v k. ú. Lužianky nikdy nestala. V bode 28 rozsudku súd prvej inštancie vysvetlil, že na nehnuteľnosti prevádzanej žalovanou na sťažovateľku viazlo predkupné právo štátu znamenajúce obmedzenie

zmluvnej voľnosti vo vzťahu k nehnuteľnosti prevádzajúcej žalovanej jej povinnosťou pozemok prednostne ponúknuť štátu. Na existujúce predkupné právo štátu bol správny orgán rozhodujúci o povolení vkladu vlastníckeho práva povinný prihliadať. Okresný súd konštatoval, že po uzavretí kúpnej zmluvy z 8. júla 2015 medzi stranami sporu nastali okolnosti brániace realizácii predmetu zmluvy, čím sa plnenie zo zmluvy stalo objektívne nemožným. Sťažovateľka takto nikdy nenadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti, preto vlastníčkou nehnuteľnosti nebola ani ku dňu jej vyvlastnenia (rozhodnutím z 18. augusta 2016). Odvolací súd poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžrk 3/2018, sp. zn. 6 Sžrk 4/2018, sp. zn. 3 Sžrk 5/2017 a sp. zn. 10 Sžrk 8/2017, ktoré kasačnú sťažnosť zamietli s odôvodnením, že vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva a účel sledovaný zákonom o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií, ktorým je zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou z hľadiska celého hospodárstva Slovenskej republiky, je zmluvná voľnosť vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu, obmedzená priamo zo zákona. Táto skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ale dodatočnú nemožnosť plnenia záväzku (bod 17 odôvodnenia).

36. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia je obsiahnutý aj odkaz na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 3 Sžrk 5/2017 z 30. mája 2018, podľa ktorého správny orgán musí skúmať, či bol rešpektovaný § 3 ods. 5 zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií, teda či bola predmetná nehnuteľnosť prednostne ponúknutá štátu. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a porušením § 31 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (bod 18 odôvodnenia).

37. V bode 20 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že rozsudok najvyššieho súdu č. k. 6 Sžrk 3/2018 z 18. mája 2018, ktorým bola prejednaná obdobná skutková a právna vec, bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2018 na s. 67 pod R 54/2018. Jeho právne vety znejú: I. Zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákonné predkupné právo štátu (§ 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. II. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií

a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a porušením zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo *ex lege* až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

38. Vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd uzavrel, že dovolanie sťažovateľky bolo prípustné, avšak sťažovateľka v ňom neopodstatnene vyčíta, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (bod 21 odôvodnenia).

39. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd poukázal na svoje rozhodnutia, ktorými bola sťažovateľkou nastolená právna otázka v praxi dovolacieho súdu už riešená a nie je daný dôvod na odklon od záverov uvedených v týchto rozhodnutiach.

40. Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky je potrebné zamietnuť z dôvodu neopodstatnenosti námietky sťažovateľky, že konanie pred dovolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

41. Ústavný súd konštatuje, že už citované závery najvyššieho súdu považuje za ústavne udržateľné.

42. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie tohto rozhodnutia nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a poskytuje odpovede na sťažovateľkou nastolené otázky. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval (a stabilizovaná judikatúra priamo vyžadovala, pozn.), preto napadnutý rozsudok v predmetnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

43. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a jeho závery, ku ktorým v napadnutom rozsudku dospel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. K porušeniu označených práv sťažovateľky nedošlo z dôvodu, že námietky, ktoré sťažovateľka formulovala v podanom dovolaní, posúdil najvyšší súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, a došiel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná

rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

44. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

45. Ak najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že dovolanie sťažovateľky je potrebné zamietnuť, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľky.

46. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky či inú zrejmu nespravodlivosť v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu. Navyše sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstate opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v rámci podaného dovolania.

47. Ústavný súd preto konštatuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého rozsudku najvyššieho súdu zasahoval, preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

48. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu